

ДІЯ ДОГОВОРІВ СТРАХУВАННЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ

В Україні з 24 лютого 2022 року був введений воєнний стан. Такий правовий режим в країні передбачає можливість обмеження конституційних прав і свобод людини та громадянина, прав і законних інтересів юридичних осіб. Факт запровадження воєнного стану не впливає на чинність будь-яких правочинів, у тому числі договорів страхування – всі права й обов'язки сторін залишаються чинними, але з певними застереженнями.

У відповідності до статті 1 Закону України 85/96-ВР в редакції від 31.03.2023 р. «Про страхування», страхування – це вид цивільно-правових відносин щодо захисту майнових інтересів фізичних осіб та юридичних осіб у разі настання певних подій (страхових випадків), визначених договором страхування або чинним законодавством, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати фізичними особами та юридичними особами страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) та доходів від розміщення коштів цих фондів. Стаття 4 свідчить про те, що предметом договору страхування можуть бути майнові інтереси, що не суперечать закону і пов'язані: з життям, здоров'ям, працездатністю та пенсійним забезпеченням (особисте страхування); з володінням, користуванням і розпорядженням майном (майнове страхування); з відшкодуванням страховальником заподіяної ним шкоди особі або її майну, а також шкоди, заподіяної юридичній особі (страхування відповідальності) [1].

На сьогоднішній день, більшість ритейлових договорів страхування, що уклалися на українському ринку, не передбачають покриття збитків, що були завдані внаслідок воєнних дій. З 2014 року страхові компанії включають до договорів страхування вносять «воєнне» застереження – договори страхування як правило не діють на території проведення бойових дій і на окупованих територіях України. Страхування воєнних ризиків здійснюється страховими компаніями переважно тільки в корпоративному сегменті та обмежено через складність процесу андерайтингу, високу вартість та незначну ємність українського ринку для страхування й перестрахування воєнних та інших катастрофічних ризиків. Кількість страховиків, що здійснюють страхування та перестрахування воєнних ризиків, в світі є достатньо

обмежена, тому що вони використовують спеціальні умови їх страхування [2].

Воєнний стан не є причиною відмови у страховому відшкодуванні у відповідності до норм законодавства. Це залежить від того, за яких обставин стався страховий випадок, а також, що написано в договорі. В будь-якому випадку необхідно подавати документи на компенсацію за страховим випадком, згідно процедури подання документів.

Національний банк України, як регулятор страхового ринку, рекомендував страховим компаніям спростити процедуру врегулювання випадків, що мають ознаки страхових – максимально використовувати електронні документи, копії необхідних документів у разі неможливості або ускладнення можливості отримання оригіналів документів, інші засоби дистанційного врегулювання страхових випадків. Це забезпечить страховий захист споживачів за спрощеною процедурою [3].

Після отримання документів, страхова компанія розглядає їх та приймає рішення щодо виплат. У випадку, якщо клієнту відмовляють у відшкодуванні, залишається ще один спосіб отримання компенсації – це судовий, але спочатку варто проконсультуватися з фахівцем, який оцінить перспективи судового процесу та вірогідність позитивного результату [4].

Таким чином, договори страхування продовжують діяти, незалежно від введеного правового режиму – воєнний стан. Страхові компанії, за рекомендаціями Національного банку України, максимально спростили процедуру врегулювання страхових випадків та виплат відшкодування за страховими випадками. Але існують певні застереження: воєнні ризики не покриваються (якщо тільки немає поліса на випадок війни), а зона бойових дій і тимчасово окуповані території країни виключаються із зони покриття.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про страхування [Електронний ресурс]: Закон України: [прийнятий Постановою Верховної Ради України № 86/96 ВР від 07.03.1996 р. : станом на 31.03.2023 р.], – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Бурбель Л. Шість головних викликів, з якими зустрівся страховий ринок упродовж шести місяців війни [Електронний ресурс] / Л. Бурбель. – Режим доступу: <https://interfax.com.ua/news/blog/856594.html>

3. Що потрібно знати небанківським фінансовим установам під час воєнного стану: роз'яснення Національного Банку України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://>

bank.gov.ua/ua/news/all/scho-potribno-znati-nebankivskim-finansovim-ustanovam-pid-chas-voyennogo-stanu

4. Бабенко Ю. Страхування під час війни: чи реально зараз отримати страхову виплату [Електронний ресурс] / Ю. Бабенко – Режим доступу: [https:// mitrax.com.ua/ uk/blog/ strahuvannya-pid-chas-vijni-chi-realno-zaraz-otrimati-strahovu-viplatu/](https://mitrax.com.ua/uk/blog/strahuvannya-pid-chas-vijni-chi-realno-zaraz-otrimati-strahovu-viplatu/)

Відповідальний на факультеті

(підпис)

Ніна ПАВЛШІНА

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Декан факультету
КОРОЛЬКОВ

(підпис)

Владислав

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)